

Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2024. gadā: Kā saprast, par ko balsot un kas notiks pēc tam?

1. Īss vēlēšanu apskats

1.1. Pārskats par galvenajām ES iestādēm

Eiropadome

- Eiropadome pulcē dalībvalstu un to valdību vadītājus, Eiropas Komisijas priekšsēdētāju un ES Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos. Grupa sanāk kopā vismaz reizi ceturksnī.
- Eiropadomes sanāksmes vada Eiropadomes priekšsēdētājs, kuru ieceļ pati Padome ar kvalificētu balsu vairākumu uz atjaunojamu 2,5 gadu pilnvaru termiņu. Šo amatu pašlaik ieņem **Šarls Mišels**, kurš, saskaņā ar publikācijas izstrādāšanas laikā pieejamo informāciju, paredzams, ka jūlijā atkāpsies no amata, lai kandidētu EP deputāta amatā.
- Šī grupa nosaka ES politisko darba kārtību: nosaka ES vispārējos politiskos virzienus un prioritātes, kas apkopotas piecu gadu stratēģiskajā darba kārtībā.

Eiropas Komisija

- Eiropas Komisija (EK) ir ES izpildinstitūcija. Tā ir sadalīta politikas departamentos, kas pazīstami kā ģenerāldirektorāti (ĢD), kas izstrādā politiku noteiktām jomām.
- Katru ĢD vada komisārs. EK katrā valstī ir viens komisārs, parasti pārstāv nacionālo politisko vairākumu. Kopā komisāri veido komisāru kolēģiju.
- Katrs komisārs ieceļ savus darbiniekus, t.i., kabinetu, kas palīdz sagatavot Komisijas lēmumus.
- Kopumā EK strādā prezidenta vadībā, ko Eiropadome ierosināja Eiropas Parlamentam atjaunot uz pieciem gadiem. Šo amatu šobrīd ieņem **Ursula fon der Leiena**.¹

---

¹ Skatīt tālāk par *Spitzenkandidat* procesu

- EK pārstāv visas ES intereses un nodrošina pareizu ES tiesību aktu atbilstību. Tā var arī ierosināt jaunus tiesību aktus Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei. EK pārvalda arī ES budžetu.

Eiropas Savienības Padome

- ES Padome apvieno dalībvalstu ministrus, kas sagrupēti pa darbības jomām. Tas, kuri ministri piedalās sanāksmēs, ir atkarīgs no apspriežamās tēmas. Padomē ir desmit padomes sastāvi. Divas reizes gadā, parasti pavasarī un rudenī, attīstības ministri tiekas, lai Ārlietu padomē (FAC DEV) apspriestu starptautiskos attīstības jautājumus.
- Padomes prezidentūra rotē starp ES dalībvalstīm ik pēc 6 mēnešiem. Prezidējošās dalībvalstis cieši sadarbojas grupās pa trim, ko sauc par "trio". Trijotne izvirza ilgtermiņa mērķus un sagatavo kopīgu darba kārtību, nosakot tēmas un galvenos jautājumus, ko 18 mēnešu laikā risinās Padome. Pašreizējo trio veido **Spānijas** (2023. gada jūlijs–decembris), **Beļģijas** (2024. gada janvāris–jūnijs) un **Ungārijas** (2024. gada jūlijs–decembris) prezidentūras.
- ES Padomei ir kopīgas Savienības likumdošanas un budžeta pilnvaras ar Parlamentu.

Eiropas Parlaments

- Eiropas Parlaments (EP) veido Parlamenta deputāti (EP deputāti), kurus tiešās vēlēšanās ievēlējuši vēlētāji visās dalībvalstīs, lai pārstāvētu cilvēku intereses piecu gadu termiņā. Pēc Brexit EP sastāv no 705 EP deputātiem. EP deputāti strādā politiskās grupās, kas nav organizētas pēc nacionālajām valstīm, bet pēc politiskās piederības. Pašlaik EP ir 7 politiskās grupas. Viena nedēļa mēnesī parlamenta darbā tiek vēltā politisko grupu sanāksmēm.²
- EP deputāti piedalās arī dažādās komitejās, katrai no kurām ir priekšsēdētājs un sekretariāts, tajās viņi izstrādā, groza un pieņem tiesību aktu priekšlikumus un patstāvīgos ziņojumus. Pašlaik EP ir divdesmit komitejas un trīs apakškomitejas. Komiteju sanāksmes katru mēnesi notiek Briselē divas nedēļas. Visatbilstošākās starptautiskās sadarbības jomas³ komitejas ir Attīstības (DEVE), Ārlietu (AFET) un tās Cilvēktiesību (DROI), Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības (FEMM), Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu (LIBE) apakškomiteja un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja (ENVI).
- Svarīgas personas komitejās ir priekšsēdētāji, politisko grupu koordinatori, referenti un ēnu referenti. Referents ir Eiropas Parlamenta deputāts, kurš komitejas vārdā ir atbildīgs par noteiktu tēmu. Pēc tam katrai politiskajai grupai var būt ēnu referents, lai apspriestu šo tēmu ar referentu. Ēnu referents koordinē politiskās grupas nostāju konkrētā jautājumā un pārstāv grupu sarunās, meklējot kompromisu starp politiskajām grupām.

---

² Skatīt tālāk sadaļā Eiropas Parlamenta politiskās grupas

³ LAPAS un CONCORD pamatdarbības joma (LAPAS komentārs)

- EP deputāti var arī veidot starpgrupas, lai rīkotu neformālu viedokļu apmaiņu par konkrētiem jautājumiem un veicinātu kontaktus starp deputātiem un pilsonisko sabiedrību.
- EP ir priekšsēdētājs, kuru EP deputāti ievēl uz 2,5 gadu termiņu, kuru var pagarināt. Šobrīd šo amatu ieņem **Roberta Metsola**.
- EP īsteno iestāžu kontroles pilnvaras, un tas daļa likumdošanas un budžeta pilnvaras ar ES Padomi.

Eiropas Parlamenta loma

Likumdošanas vara

EP kopā ar ES Padomi pieņem Savienības tiesību aktus, pamatojoties uz Eiropas Komisijas priekšlikumiem. EP arī izskata Komisijas darba programmu un aicina to iesniegt tiesību aktu priekšlikumus.

Budžeta pilnvaras

EP apstiprina daudzgadu finanšu ietvaru (multiannual financial framework (MFF), t.i., ES daudzgadu budžetu. Tai ir arī pilnvaras pieņemt gada budžetu uz vienlīdzīgiem pamatiem ar Padomi un apstiprināt Savienības budžeta izlietojumu.

Uzraudzības tiesības

EP ir vairākas uzraudzības un kontroles pilnvaras:

- tā uzklausa ES Padomes priekšsēdētāju plenārsesijā par ES Padomes programmu;
- tā var izveidot izmeklēšanas komitejas, lai izmeklētu iespējamus ES tiesību aktu pārkāpumus dalībvalstīs;
- tā ievēl Eiropas ombudu, kas izmeklē sūdzības par ES iestāžu un struktūru kļūdainu pārvaldību;
- tā var lūgt Eiropas Kopienų Tiesu vērsties pret Padomi vai Komisiju, ja tā konstatē pretrunas ar Eiropas tiesību aktiem;
- Revīzijas palāta un Eiropas Centrālā banka (ECB) to iepazīstina ar gada pārskatu;
- Eiropadome ar to apspriežas par ECB prezidentūras un valdes iecelšanu.

Turklāt EP deputātiem ir tiesības ietekmēt Padomes darbību, nosūtot rakstiskus vai mutiskus jautājumus, lai pieprasītu jaunus pasākumus vai politiku.

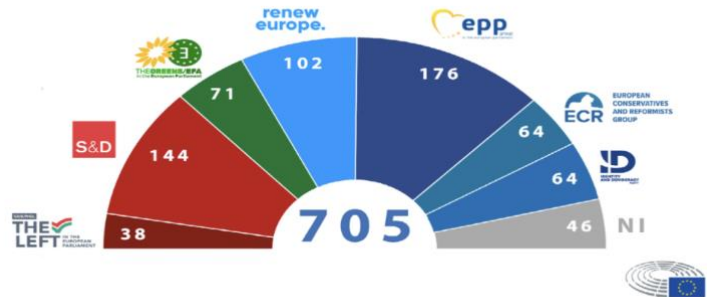
Īpašas procedūras

EP arī iejaucas, izmantojot vairākas īpašas procedūras.

1. **Apstiprināšanas procedūra**, kas ir veto tiesības 16 jomās (piemēram, Komisijas iecelšana, pievienošanās Savienībai, starptautisku līgumu parakstīšana vai tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās).
2. **Apspriežu procedūra**, kas ļauj EP sniegt nesaistošu atzinumu un ir obligāta aptuveni 50 jomās.
3. **Iniciatīvas tiesības**, kas ļauj EP lūgt Komisijai iesniegt priekšlikumu.

1.2. Devītais likumdevējs

2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanas notika no 23. līdz 26. maijam, ievēlot devīto pēc kārtas likumdevēju. Pirmo reizi kopš 1979. gada vēlēšanu aktivitāte pieauga, palielinoties līdz 51%. Pēc Brexit EP sastāv no 705 vietām, kas sadalītas šādi (NI - nepieder nevienai):

Cik vietu ir manai valstij, un kurās politiskajās grupās ir manas valsts deputāti?

COUNTRY	EPP	S&D	RENEW	GREENS/EFA	ECR	ID	LEFT	NI	TOTAL
AUSTRIA	7	5	1	3		3			19
BELGIUM	4	2	4	3	3	3	1	1	21
BULGARIA	7	5	3		2				17
CZECHIA	5	1	5	3	4	2	1		21
CROATIA	4	4	1		1			2	12
CYPRUS	2	2					2		6
DENMARK	1	3	6	2		1	1		14
ESTONIA	1	2	3			1			7
FINLAND	3	2	3	3	2		1		14
FRANCE	8	7	23	11		18	6	5	78
GERMANY	30	16	7	25	1	9	5	3	96
GREECE	7	1	1		1		5	6	21
HUNGARY	1	5	2					13	21
ITALY	12	16	3	3	10	23		9	76
IRELAND	5		2	2			4		13
LATVIA	3	2	1		1			1	8
LITHUANIA	4	2	1	2	1			1	11
LUXEMBOURG	2	1	2	1					6
MALTA	2	4							6
NETHERLANDS	6	6	7	3	5		1	1	29
POLAND	16	7	1	1	27				52
PORTUGAL	7	9		1			4		21
ROMANIA	14	10	7	1	1				33
SLOVAKIA	4	1	4		1			4	14
SLOVENIA	4	2	2						8
SPAIN	13	21	9	3	4		5	3	58
SWEDEN	6	5	3	3	3		1		21
EU 27	178	141	101	70	67	60	37	49	703

Politiskās grupas Eiropas Parlamentā

1. [Eiropas Tautas partija](#) (angļu val. European People's Party (EPP))

EPP ir ES centriski labējā partija un lielākā politiskā grupa EP 2019.–2024. gada periodā. Pašlaik tajā ietilpst 83 partijas un partneri no 44 valstīm. Gan Eiropas Komisijas prezidente Urzula fon der Leiena, gan Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja Roberta Metsola ir EPP sastāvā. Grupas lielākais bloks, kurā ir 30 dalībnieki, ir Vācijas delegācija.

2. [Sociālisti un demokrāti](#) (angļu val. Socialists and Democrats (S&D))

S&D grupa ir centriski kreisā politiskā grupa EP, kas apvieno sociāldemokrātus, sociālistus, strādniekus un demokrātus no 26 ES valstīs. Tagad tā ir otra lielākā grupa EP. Lielākās valstu delegācijas ir Spānijas (21 dalībnieks), Itālijas un Vācijas (katra 16 dalībnieki) delegācijas.

3. [Atjaunot Eiropu](#) (angļu val. Renew Europe (Renew))

Iepriekš pazīstama kā ALDE, Atjaunot Eiropu grupa ir trešā lielākā politiskā grupa EP, kas apvieno Eiropas liberāļus un demokrātus. Eiropadomes priekšsēdētājs Šarls Mišels pieder šai grupai. Runājot par valstu delegācijām, šajā grupā visvairāk pārstāvētā dalībvalsts ir Francija, kurā ir 23 deputāti.

4. [Zaļie/Eiropas Brīvā apvienība](#) (angļu val. Greens/European Free Alliance (Greens/EFA))

Zaļo/EFA parlamentārajā grupā ietilpst Zaļo kustību pārstāvji, pirātu un neatkarīgie EP deputāti, kā arī EP deputāti no EFA, kas pārstāv bezvalstnieku valstis, reģionus un minoritātes, aizstāvot tiesības uz pašnoteikšanos. Lielākā delegācija ir Vācijas delegācija ar 25 deputātiem, kam seko Francijas delegācija ar 11 deputātiem.

5. Eiropas konservatīvie un reformisti (angļu val. European Conservatives and Reformists (ECR))

ECR ir centriski labēja politiskā grupa EP, kas apvieno eiroskeptiķu un antifederālistu politiskās grupas no 16 ES valstīm. Grupu galvenokārt vada tās 27 Polijas dalībnieki.

6. Identitāte un demokrātija (angļu val. Identity and Democracy (ID))

ID grupa ir EP labējā spārna vai galēji labējā politiskā grupa, kas apvieno nacionālistus, labējos populistus un eiroskeptiķus no desmit ES valstīm. Itālijas delegācija ir lielākā ar 23 deputātiem, kam seko Francijas (18 EP) un Vācijas (9 EP deputāti) delegācijas.

7. Kreisie (angļu val. The Left (GUE/NGL))

Kreisie sastāv no politiskās partijas ar demokrātisku sociālistisku, komunistisku un eiroskeptiķu orientāciju. Tā ir mazākā grupa EP, un Francijas delegācija (6 EP deputāti) ir lielākā.

Lai gan daži EP deputāti nav iesaistīti nevienā grupā, pašlaik EP ir septiņas politiskās grupas⁴.

1.3. Laika skala un prognozes

Eiropas Parlamenta vēlēšanas ir plānotas laikā no 2024. gada 6. līdz 9. jūnijam⁵. Pēc 2024. gada vēlēšanām EP deputātu skaits palielināsies līdz 720, kas ir par 15 vairāk nekā iepriekšējā piecu gadu sasaukumā.

Nacionālais vietu sadalījums jaunajā EP paredzēs vēl divas vietas Francijai, Spānijai un Nīderlandei, bet vēl vienu vietu Polijai, Beļģijai, Austrijai, Dānijai, Slovākijai, Somijai, Īrijai, Slovēnijai un Latvijai⁶.

⁴ Izvēloties partiju, par kuru balsot Eiropas parlamenta vēlēšanās, ir svarīgi noskaidrot, kurā politiskajā grupā tās deputāti darbosies pēc ievēlēšanas. Devītā likumdevēja ietvaros Latvijas deputāti darbojās: Andris Ameriks un Nīls Ušakovs S&D, Ivars Ijabs Renew, Sandra Kalniete, Inese Vaidere un Dace Melbārde EPP, Roberts Zīle ECR, Tatjana Ždanoka – nevienā no grupām (LAPAS komentārs).

⁵ Latvijā Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiks 8. jūnijā (LAPAS komentārs)

⁶ Eiropas Parlamenta vēlēšanām Latvijā pieteikti 16 partiju saraksti un kopā 272 kandidāti. 2024.gada vēlēšanās Latvijai jāievēl deviņi Eiropas Parlamenta deputāti, kas darbosies kādā no augstāk minētajām politiskajām grupām (LAPAS komentārs).

Tā kā gandrīz pusē dalībvalstu vietējās vēlēšanas notiek pirms vai tūlīt pēc EP vēlēšanām, sagaidāmas politiskā līdzsvara izmaiņas valstu līmenī un arī Briselē.

Dažas aptaujas liecina, ka vēlēšanas varētu iezīmēt EP politisko pārveidi, palielinot atbalstu konservatīvajām un galēji labējām balsīm. Paredzams, ka vislielākos ieguvumus gūs grupa ID, jo nacionālo aptauju skaits palielinās partija Alternatīva Vācijai (AfD) un ECR grupa, kurā piedalās Džordžijas Meloni Itālijas brāļi un Polijas nacionālistu partija Likums un taisnīgums.

Kreisajā pusē sagaidāms, ka zaļie varētu zaudēt 24 vietas (lielākais zaudējums EP), savukārt Kreiso grupa iegūtu vairākas vietas, bet paliktu mazākā grupa parlamentā.

Neraugoties uz prognozēto vietu zaudēšanu, sagaidāms, ka EPP saglabās savu vietu kā lielākā parlamenta grupa. Tāpat S&D saglabātu savu vietu kā EP otrā lielākā grupa. No otras puses, saskaņā ar jaunākajām prognozēm, ID grupa varētu apsteigt Renew kā trešā lielākā grupa EP, un ECR ir gandrīz vienāda ar liberāļiem.

Kopumā gaidāms, ka tradicionālā lielākā koalīcija, ko veido EPP, S&D un Renew Europe, joprojām saglabās vairākumu EP. Tomēr daļa EPP ir izrādījusi vēlmi sadarboties ar ECR dažos Zaļā kursa tiesību aktos un jau ir mainījusi savu retoriku.

***Spitzenkandidat* jeb vadošā kandidāta process**

Pirms 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām augsta ranga EP deputāti nāca klajā ar tā saukto *Spitzenkandidat* jeb vadošā kandidāta sistēmu. Šī procedūra paredz viena vadošā kandidāta izvirzīšanu katrai politiskajai partijai, kas būtu arī partijas kandidāts Eiropas Komisijas prezidenta amatam.

Teorētiski, kad vēlēšanas ir notikušas, Eiropadome izvirzītu uzvarējušās partijas kandidātu, kuru pēc tam apstiprinātu Parlaments.

Deputāti uzsvēra šīs sistēmas demokrātisko raksturu, izvēloties Komisijas vadītāju: saskaņā ar Lisabonas līgumu (LES 17. panta 7. punkts), Eiropadomei, izvirzot kandidātu Komisijas prezidentam, jāņem vērā parlamenta vēlēšanu rezultāti.

Lai gan 2014. gadā dominēja šī sistēma, kad par Komisijas prezidentu tika iecelts ETP vadošais kandidāts Žans Klods Junkers, 2019. gadā Eiropadome par jaunās Eiropas Komisijas priekšsēdētāju izvirzīja Ursulu fon der Leienu, kas nebija *Spitzenkandidat* un kuras kandidatūru pēc tam apstiprināja Eiropas Parlaments.

***Spitzenkandidat* un manifestu aktualitātes**

Kopumā, salīdzinot ar 2019. gada vēlēšanām, šķiet, ka termiņi izvirzīt kandidātus ir aizkavējušies, un nozīmīgi lēmumi, iespējams, tiks pieņemti tikai tuvāko mēnešu laikā. Lai gan nav skaidrs, vai *Spitzenkandidat* sistēma joprojām būs, dažas politiskās grupas ir paziņojušas, ka izvirzīs vienu vai vairākus vadošos kandidātus. Paredzams, ka politiskās grupas savus Eiropas manifestus publicēs dažus mēnešus pirms vēlēšanām pēc to biedru partiju konsultācijām.

1.4. Pēc vēlēšanām

- Pēc vēlēšanām EP tiek veidotas politiskās grupas. Lai izveidotu politisko grupu, ir nepieciešami vismaz 25 EP deputāti, kas ievēlēti vismaz vienā ceturtdaļā ES dalībvalstu. Tiek ievēlēts EP birojs, kurā ietilpst EP priekšsēdētājs un viceprezidenti.
- Katra parlamenta komisija atsevišķos balsojumos ievēl arī biroju, kas sastāv no priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietniekiem. Prezidija vēlēšanas ir plānotas jaunā EP pirmajā plenārsesijā, kas notiks no 16. līdz 19. jūlijam. Savukārt komiteju priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku vēlēšanas varētu notikt pirmajā komiteju nedēļā, no 22. līdz 25. jūlijam.
- Pamatojoties uz vēlēšanu rezultātiem un, iespējams, ņemot vērā *Spitzenkandidat* sistēmu, Eiropadome ierosina kandidātu Komisijas prezidenta amatam, kuru pēc tam ievēl Eiropas Parlaments. Parlamenta balsojums balstās uz politisko pamatnostādņu kopumu, kas veido EK prezidenta politikas izklāstu un nosaka Komisijas galvenās prioritātes uz tā piecu gadu termiņu. Kandidātam būs jāpārlicina EP, ka viņš ir pārņēmis pietiekami daudz politisko prioritāšu un EP norādījumu, lai nodrošinātu balsojumu.
- Tā kā jūlijā būs tikai viena plenārsēde, šķiet, ka septembrī, lai būtu drošāks laiks EK prezidenta ievēlēšanai, iespējams, notiks ievēlēšana tikai jaunā EP otrajā plenārsēdē no 16. līdz 19. septembrim. Tas nozīmē, ka vasarā ir vairāk laika ietekmēt šo procesu.

- Eiropadome arī iecel ES Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, kurš veido ES stāvokli globālajā arēnā. Iecelšanai amatā ir jāsaņem gan EK prezidenta apstiprinājums, gan EP balsojums. Augstais pārstāvis pilda arī Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieka pienākumus.

Kad EK prezidents ir ievēlēts, viņi, konsultējoties ar ES dalībvalstīm, izvēlēsies savu komisāru kategoriju un adresēs katru no viņiem ar misijas vēstuli, kurā būs izklāstīti viņu uzdevumi un pienākumi. Šajā posmā Komisijas Ģenerālsekretārei – šobrīd Latvijas diplomātei **Ilzei Juhansonei** – ir galvenā loma EK prezidenta konsultēšanā par misijas vēstulēm.

Pēc tam katru komisāra amata kandidātu pirms iecelšanas amatā uzklausa atbildīgajā parlamentārajā komitejā, kā arī balso par apstiprinājumu Eiropas Parlamentā. EP var vai nu apstiprināt komisāra amata kandidātus, vai arī izteikt pret viņiem neuzticību.

- Tādējādi Eiropas vēlēšanas noteiks ne tikai EP sastāvu, bet arī citu struktūru un institūciju sastāvu un prioritātes un līdz ar to arī ES starptautiskās sadarbības politiku. Konkrētāk, EK priekšsēdētāja, ES Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos un INTPA ĢD komisāra iecelšana būs ārkārtīgi svarīga ilgtspējīgai attīstībai un starptautiskajām partnerattiecībām.

Sekojet līdzī: tikšanās un mandāti⁷

EK prezidenta politiskās vadlīnijas un misijas vēstule

Ik pēc 5 gadiem Komisijas priekšsēdētājs nosaka politiskās prioritātes pilnvaras, nosakot jomas, kurām šī termiņa laikā jākoncentrējas. Šīs jomas ir noteiktas no Padomes stratēģiskās darba kārtības un diskusijām ar EP politiskajām grupām. Protams, EK priekšsēdētāja prioritātes galvenokārt atspoguļos tās politiskās grupas manifestu, no kuras viņa/viņš nāk, taču, tā kā tām ir vajadzīgs arī citu politisko grupu atbalsts, iespējams, ka dažas prioritātes no citu grupu manifestiem tiks iekļautas arī Komisijas vadlīnijās.

DG INTPA

INTPA ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par starptautiskās sadarbības politiku un palīdzības sniegšanu, īstenojot programmas visā pasaulē. Tas īsteno daļu no Eiropas palīdzības budžeta, kā arī izstrādā un īsteno ES attīstības politiku ārvalstīs. Tā pašreizējā misija ir veicināt ilgtspējīgu attīstību, samazināt nabadzību un veicināt demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu, izmantojot starptautiskas partnerības, kas atbalsta un veicina

⁷ Attiecas uz ārlietu un starptautisko partnerību jomu, kas ir CONCORD un LAPAS pamatdarbības joma

Eiropas vērtības un intereses. Pašreizējā INTPA ĢD komisāre ir **Juta Urpilainena**, bijusī Somijas parlamenta deputāte no Somijas Sociāldemokrātiskās partijas.

EĀDD

Eiropas Ārējās darbības dienests (angļu valodā – The European External Action Service (EEAS)) ir Eiropas Savienības diplomātiskais dienests. EĀDD veido ES kopējo ārpolitiku un drošības politiku, lai veicinātu mieru, labklājību, drošību un eiropiešu intereses visā pasaulē. EĀDD vada Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, kurš ir arī Eiropas Komisijas viceprezidents. Šī divējāda loma ideālā gadījumā ļautu turpināt koordināciju un nodrošināt saskaņotību ES ārpolitikā, jo Eiropas Komisijai ir galvenā loma ES politikas veidošanā, cita starpā, attīstības, tirdzniecības un humānās palīdzības jomā. Pašreizējais Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ir **Žuzeps Borels**.

FPI

Ārpolitikas instrumentu dienests (angļu valodā – The Service for Foreign Policy Instruments (FPI)) ziņo tieši Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un cieši sadarbojas ar EĀDD un Komisijas ģenerāldirektoriem, lai nodrošinātu ES ārpolitikas efektivitāti un saskaņotību. FPI ir atbildīga par ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas budžetu operatīvo un finansiālo pārvaldību.

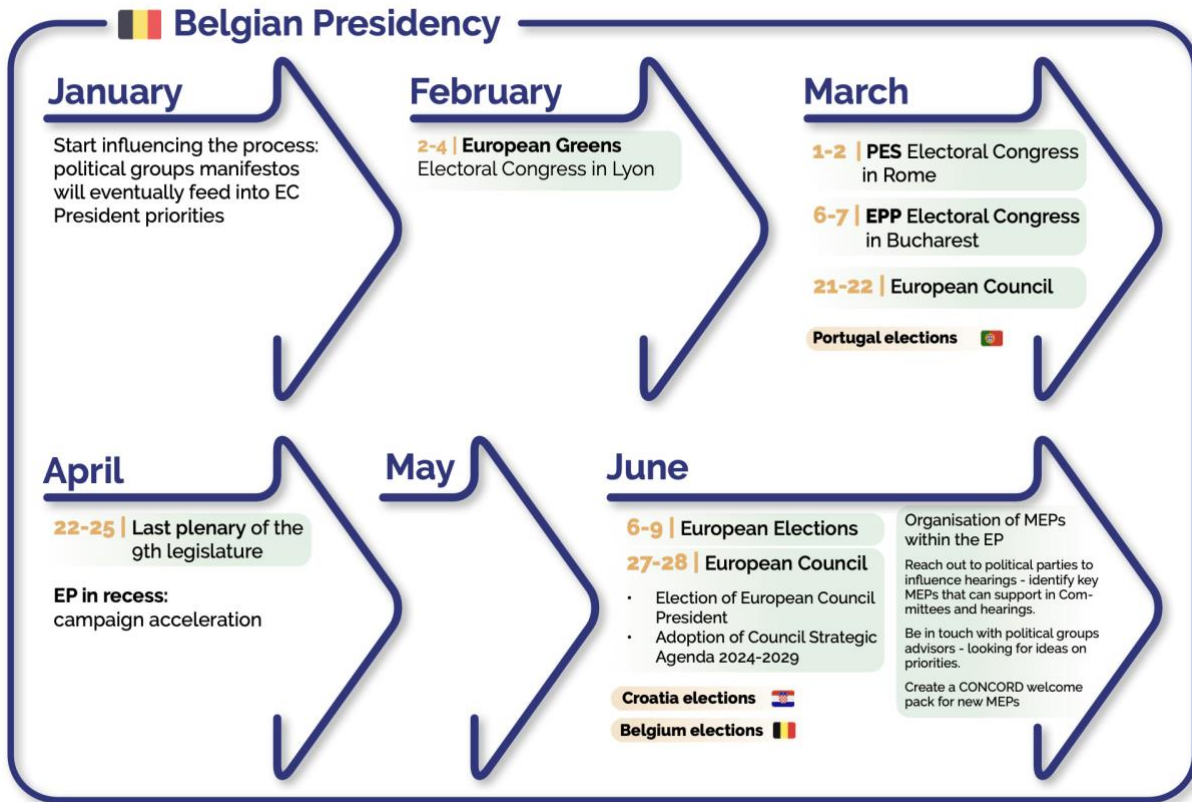
DG NEAR

Kaimiņattiecību un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāta (angļu valodā – the Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations (DG NEAR)) uzdevums ir virzīt uz priekšu ES kaimiņattiecību un paplašināšanās politiku. ĢD NEAR cieši sadarbojas ar EĀDD, īstenojot palīdzības darbības un atbalstot reformas un demokrātisku konsolidāciju Eiropas austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs. Pašreizējais ĢD NEAR komisārs ir **Olivers Varheli**, ungāru jurists un diplomāts, kurš stājās amatā pēc tam, kad Eiropas Parlaments uzklaušanās procesā noraidīja Laszlo Troksanji.

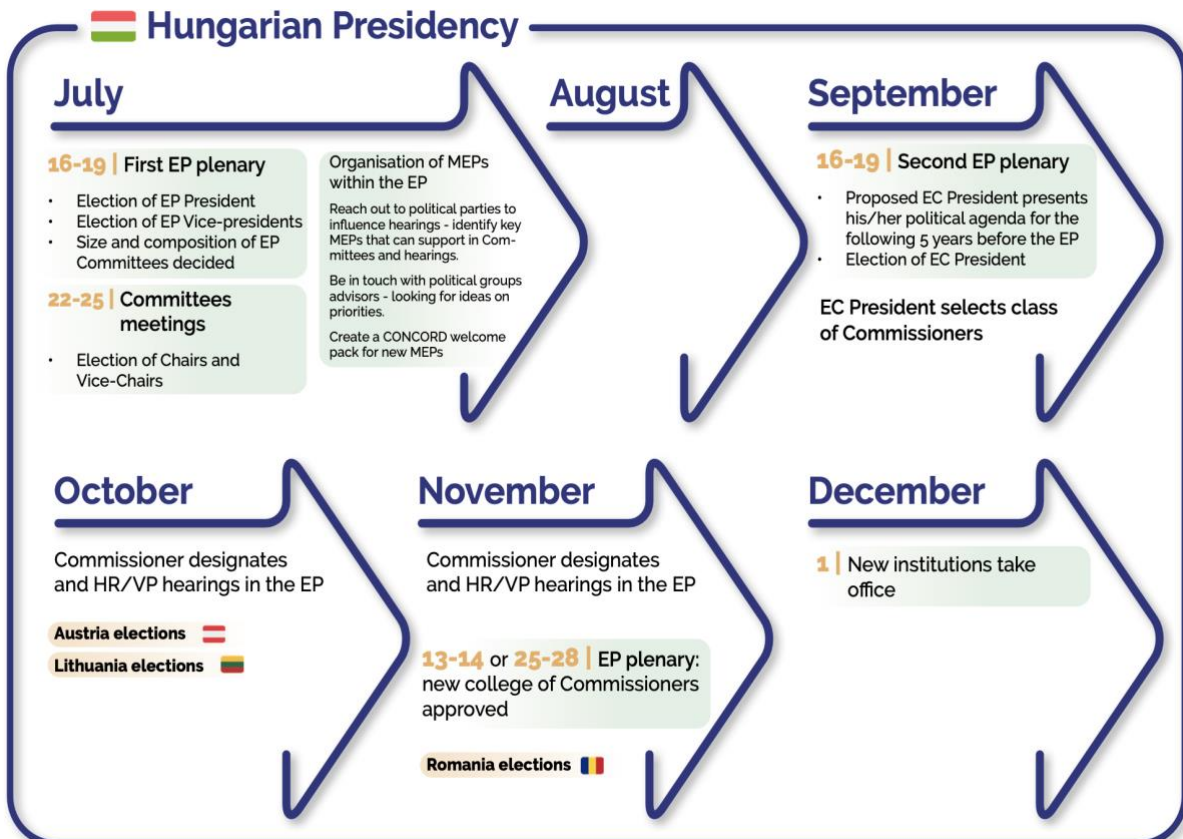
DG TRADE

Tirdzniecības ģenerāldirektorāts (angļu valodā – the Directorate-General for Trade (DG TRADE)) izstrādā un īsteno ES tirdzniecības politiku attiecībā uz valstīm, kas nav dalībvalstis. DG TRADE ir atbildīgs par ES tirdzniecības interešu aizsardzību un tirdzniecības šķēršļu likvidēšanas virzību. Pašreizējais tirdzniecības komisārs ir Latvijas politiķis, kas pilda EK izpilddirektora vietnieka pienākumus Tautas ekonomikai Valdis Dombrovskis.

Belģijas prezidentūra

Ungārijas prezidentūra

Papildu resursi:

- POLITICO [Poll of Polls](#)
- The Good Lobby [Roadmap to the 2024 Elections](#)
- EU Matrix [prognozes](#)
- CONCORD Sweden [“How the EU works”](#)

Šī publikācija tapusi ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Par tā saturu pilnībā atbild CONCORD Europe, un tas ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības uzskatus. Projektu “Ceļā uz atvērtu, godīgu un ilgtspējīgu Eiropu pasaulē – ceturtās triju ES prezidentūras projektu” līdzfinansē Eiropas Savienība, un to īsteno nacionālās NGDO platformas HAND (Ungārija); La Coordinadora (Spānija), CNC-D-11.11.11 (Beļģija), 11.11.11. (Beļģija) un CONCORD, Eiropas NVO konfederācija, kas strādā ilgtspējīgas attīstības un starptautiskās sadarbības jomā.

Publikāciju latviešu valodā tulkojusi un ar saviem komentāriem papildinājusi Latvijas Platforma attīstības sadarbībai (LAPAS). LAPAS neatbild par tās saturu. Tulkojuma mērķis ir paaugstināt Latvijas iedzīvotāju izpratni par Eiropas Parlamenta vēlēšanām un sekmēt iesaisti tajās.

Latvijas Platforma attīstības sadarbībai LAPAS ir dibināta 2004. gadā un apvieno 40 pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas darbojas attīstības sadarbības, humānās palīdzības, globālās pilsoniskās izglītības, ilgtspējīgas un taisnīgas attīstības, kopienu noturības jomās. LAPAS ir attīstības platforma jaunām idejām un aktivitātēm, kas savieno cilvēkus, kopienas un organizācijas, dažādas nozares un sektorus darbam lokālā, nacionālā, Eiropas un globālā līmenī.